

SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU
WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE GOLCZEWO
NA LATA
2021-2023 ZA 2023 r.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Golczewo na lata 2021-2023 zwany dalej Programem jest dokumentem Gminy, mającym na celu realizowanie zasady udzielenia szczególnej pomocy rodzinie i dziecku. W Gminie Golczewo jako podmiot wyznaczony do realizacji tego celu jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Golczewie. Zadania realizowane w ramach Programu koncentrują się nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone jest poza rodziną biologiczną, w celu umożliwienia mu powrotu do tej rodziny. Pomoc tym rodzinom koncentruje się na wspomaganiu osób i rodzin wymagających wsparcia w osiągnięciu możliwie pełnej aktywności społecznej, a także na wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do pełnego i samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie.

Odbiorcami Programu są rodziny zamieszkałe na terenie Gminy Golczewo doświadczające problemów opiekuńczo-wychowawczych, zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej, bądź też takie, którym została odebrana lub ograniczona władza rodzicielska poprzez umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej. Odbiorcami Programu mogą być również przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących na rzecz dzieci i rodzin.

Do zadań własnych gminy w zakresie wspierania rodziny należy między innymi :

- opracowanie i realizacja 3-letniego gminnego programu wspierania rodziny;
- tworzenie systemu opieki nad dzieckiem oraz placówek wsparcia dziennego i praca z rodziną;
- współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnych domach dziecka i placówkach opiekuńczo – wychowawczych;

Finansowanie pobytu dziecka w placówkach:

- w pierwszym roku wynosi 10 % kosztów pobytu;
- w drugim roku 30 %;
- w trzecim i następnych latach 50 %.

Spodziewanym efektem realizacji Programu powinno być:

- polepszenie sytuacji dziecka i rodziny,
- wzmocnienie lub przywrócenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego,
- ograniczenie patologii społecznej,
- zminimalizowanie negatywnych zachowań,
- stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

Gmina Golczewo w 2023r. poniosła odpłatność w kwocie **110.402,18 zł** z tytułu współfinansowania pobytu 11 dzieci w pieczy zastępczej z czego:

- **11.872,78 zł** za 5 dzieci przebywających w rodzinie zastępczej spokrewnionej,
- **3.492,71 zł** za koszty objęcia rodziny zastępczej opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej na podstawie art. 191 ust.1 pkt.1, ust.7 i ust.9 oraz art. 192 z 9 czerwca 2011r. Ustawy o Wspieraniu Rodziny i Systemie Pieczy Zastępczej.
- **91.543,98 zł** za 7 dzieci przebywające w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Wiselce i w Lubiniu.

Jedno dziecko z powodu kolejno przebywania w rodzinie zastępczej spokrewnionej a następnie umieszczone w placówce opiekuńczo-wychowawczej, zostało wykazane w dwóch pozycjach.

Wzrost ilości dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej spowodowany był wysokim zagrożeniem pozostawienia ich w rodzinach biologicznych z powodu rażących zaniedbań ze strony rodziców.

W okresie od 1 stycznia 2023r. do 31 grudnia 2023r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Golczewie zatrudniał 1 asystenta rodziny, na podstawie umowy o pracę. Asystent świadczył usługi w stosunku do **9** rodzin objętych opieką w których było **26** dzieci. Zakończono współpracę z **5** rodzinami z następujących powodów:

- w **dwóch** rodzinach osiągnięto cele założone w planie pracy z rodziną,
- **jedna** rodzina zmieniła miejsce zamieszkania,
- z **jedną** rodziną zakończono współpracę z uwagi na zaprzestanie współpracy przez rodzinę i brakiem efektów w planie pracy z rodziną (wszystkie dzieci z tej rodziny tj. trójka, umieszczone zostały w pieczy zastępczej),
- **jedna** rodzina zaprzestała współpracy z asystentem rodziny po umieszczeniu czwórki dzieci w pieczy zastępczej, zrezygnowała ze współpracy z asystentem rodziny.

Wszystkie rodziny zostały poinformowane o możliwości dalszych konsultacji i służenia radą w razie potrzeby jak również o możliwości podjęcia ponownej współpracy z asystentem rodziny.

W chwili obecnej działania kontynuowane są z **5** rodzinami w których jest **16** dzieci. W jednej rodzinie trwa monitoring sytuacji rodziny po zakończonej współpracy z asystentem rodziny. Maksymalna liczba rodzin, którymi może zajmować się jednocześnie asystent rodziny, uwzględniając stopień problematyki wynosi obecnie **15**.

Powodem przyznania rodzinom wsparcia asystenta rodziny były:

- 1) niskie umiejętności opiekuńczo – wychowawcze rodziców,
- 2) niezaradność życiowa,
- 3) występowanie przemocy w rodzinie,
- 4) niski poziom kompetencji społecznych,
- 5) brak stałej pracy zarobkowej,

- 6) problemy zdrowotne,
- 7) problemy emocjonalne,
- 8) niepełnosprawność,
- 9) uzależnienia,
- 10) konflikty z prawem,
- 11) niewłaściwe, patologiczne relacje i więzi rodzinne,
- 12) nieumiejętność właściwego gospodarowania budżetem rodziny,
- 13) brak wiary we własne siły jak również nieumiejętność inicjowania działań zmierzających do zmiany ich sytuacji życiowej,
- 14) postanowienia Sądowe o zobowiązaniu rodziny do podjęcia współpracy z asystentem rodziny.

Na skutek podejmowanych przez asystenta rodziny działań osiągnięto następujące efekty:

- 1) znacznie poprawiła się rola pełnienia funkcji opiekuńczo – wychowawczej, jak i nastąpiły istotne zmiany w sposobie prowadzenia gospodarstwa domowego,
- 2) wzrosła umiejętność reagowania rodziców na potrzeby dzieci oraz świadomość roli rodzica,
- 3) większość klientów borykających się z problemem alkoholowym występującym w rodzinie, trwała w abstynencji. Część z nich konsekwentnie uczęszczała na terapię,
- 4) asystent pomagał w uregulowaniu spraw urzędowych, sytuacji prawnych dzieci, wspomagał rodziny w zabezpieczeniu odpowiedniej do potrzeb specjalistycznej opieki medycznej i psychologicznej,
- 5) klienci po długiej przerwie podejmowali prace dorywcze,
- 6) klienci systematycznie uczęszczają na umówione wcześniej wizyty do lekarzy specjalistów,
- 7) podopieczni nabyli umiejętności rozwiązywania problemów i konfliktów wewnątrzrodzinnych,
- 8) klienci zauważyli, że współpraca z asystentem rodziny przynosi wymierne efekty w ich funkcjonowaniu,
- 9) współpracowano z kuratorami, funkcjonariuszami Policji, sądami po czym nastąpiła poprawa sytuacji w rodzinach z problemami alkoholowymi,
- 10) nawiązano kontakty z pracownikami instytucji, poradni specjalistycznych,
- 11) współpracowano z wychowawcami dzieci, w celu opracowania wspólnego planu pomocy dzieciom, które mają trudności i zaległości w nauce,

Klienci zaangażowani w pracę z asystentem rodziny podnieśli poczucie własnej wartości, co przywróciło im wiarę w możliwości i przyczyniło się do zwiększenia kontroli nad własnym życiem. Jednak pomimo wielu sukcesów osiągniętych na drodze wzajemnej współpracy należałoby pozostawić niektóre rodziny pod dalszą opieką asystenta rodziny w celu utrwalania wyuczonych zmian postępowania i kontynuowania współpracy. Praca asystenta rodziny stanowi priorytetowe

działania w zakresie wyrównywania szans osób zagrożonych patologią i wykluczeniem społecznym, a jednocześnie wprowadza innowacyjny model pracy środowiskowej zapewniający profesjonalną pracę indywidualną z dzieckiem oraz całym systemem rodzinnym.

W naszej ocenie rodziny te nadal wymagają spotkań z asystentem celem utrwalenia pozytywnych zmian i rozwoju samodzielności, a w konsekwencji usamodzielnienia rodziny.

Jednakże, aby w rodzinie objętej wsparciem asystenta rodziny nastąpiły znaczące zmiany w jej funkcjonowaniu a przede wszystkim ustąpiło zagrożenie umieszczenia z niej dzieci w pieczy zastępczej, rodzice muszą wykazać chęć zaangażowania w proces zmiany swojej postawy rodzicielskiej i systematycznie dążyć do poprawy swojej sytuacji życiowej.

Współpraca rodziny z asystentem rodziny opiera się na zasadzie dobrowolności.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Golczewie przeznaczył na zatrudnienie asystenta rodziny w 2023r. kwotę 74.066,00 zł. Część wynagrodzenia tj. 63.855,00 zł finansowa była z budżetu gminy, pozostała kwota 10.211,00 zł finansowana była z Funduszu Pracy w ramach programu „Asystent rodziny 2023”.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Golczewie realizuje zadania ustawy głównie w postaci:

- zatrudnienia asystenta rodziny,
- współpracy z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Kamieniu Pomorskim,
- współpracy z psychologiem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie,
- współpracy z pedagogami szkolnymi, kuratorami społecznymi i zawodowymi, wychowawcami klas, do których uczęszczają dzieci klientów objętych opieką asystenta rodziny, terapeutami.
- współfinansowania pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej. W tym zakresie zawarto stosowne porozumienie z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim.

Na terenie Gminy Golczewo działają trzy Placówki Wsparcia Dziennego: w Golczewie, Wysokiej Kamieńskiej i Niemicy. Placówki prowadzone są przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Zachodniopomorski Oddział Regionalny w Szczecinie, które wygrało konkurs ogłoszony przez gminę Golczewo w ramach realizacji zadania publicznego w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym poprzez prowadzenie świetlic środowiskowych.

W placówkach w zależności od potrzeb wychowawców prowadzona jest pomoc w nauce, odrabianiu prac domowych a także pomoc w rozwijaniu zainteresowań poprzez organizowanie zajęć plastycznych, muzycznych, sportowych itp. Proponowane są atrakcyjne formy spędzania czasu wolnego. Odbywają się także zajęcia z elementami profilaktyki uzależnień.

Placówki Wsparcia Dziennego są czynne przez cały rok, niezależnie od dni nauki szkolnej. W ciągu roku szkolnego w godzinach popołudniowych, natomiast dni wolne od nauki, ferie, wakacje w godzinach porannych dogodnych dla rodziców.

Od 01 stycznia 2021r. do końca czerwca 2023r. w Placówkach Wsparcia Dziennego przy współpracy z Towarzystwem Przyjaciół Dzieci ZOR w Szczecinie, realizowany był projekt "W rodzinie siła". Projekt zakładał wszechstronną pomoc rodzinom w kryzysie. Głównym założeniem projektu było wsparcie i poprawa pełnienia ról opiekuńczo-wychowawczych rodzin z trudnościami w sprawowaniu opieki nad dziećmi oraz zwiększenia powrotów dzieci do rodzin biologicznych z pieczy zastępczej. Prowadzone były warsztaty z terapeutą rodzinnym. Do dyspozycji rodziców był prawnik. Porad udzielał również psycholog. Dzieci natomiast brały udział w zajęciach z socjoterapii oraz edukacji w ramach programu AFLATOUN, który miał pomóc dzieciom w wykorzystaniu ich potencjału aby poprzez edukację poznawać świat.

Od października 2023r. PWD rozpoczęła współpracę z Fundacją PEPCO. Projekt zakłada realizację zajęć według zaakceptowanych scenariuszy z czterech obszarów:

- zajęcia kulinarne na zasadach działania kuchni Zero Waste(gotowanie bez marnowania),
- zajęcia przyrodnicze,
- zajęcia artystyczno-rękodzielnicze,
- zajęcia sportowo-taneczne.

Fundacja PEPCO zapewnia środki finansowe na realizację działań a zakończeniem projektu będą kolenie letnie dla wychowanków PWD w całości sfinansowane przez Fundację PEPCO, co już się cieszy ogromnym zainteresowaniem ze strony zarówno samych dzieci jak i rodziców.

Działająca natomiast przy szkole świetlica oraz świetlice wiejskie nie spełniają kryteriów, by móc zaliczyć je jako placówki wsparcia dziennego.

Uchwałą Nr XXIII/172/2020 Rady Miejskiej w Golczewie z dnia 27 listopada 2020r. został przyjęty Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Golczewo na lata 2021-2023.

Celem głównym programu jest:

Wspieranie rodzin, poprzez prowadzenie działań i tworzenie warunków sprzyjających prawidłowemu wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Osiągnięcie celu głównego jest uwarunkowane realizacją przedstawionych celów szczegółowych:

Cele szczegółowe:

- 1) Pomoc rodzinom w wypełnianiu ich funkcji oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiedniego dostępu do kształcenia i umożliwienie im wszechstronnego rozwoju**

Realizacja:

- Praca socjalna z rodzinami mającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;
pracownicy socjalni pracują z 11 rodzinami, w których przebywają dzieci.
- Prowadzenie wśród rodzin edukacji w zakresie prawidłowego wypełniania ról rodzicielskich i promowanie prawidłowego modelu rodziny;
W Zespole Szkół Publicznych w Golczewie systematyczną opieką pedagoga szkolnego objętych jest 32 rodziny, doraźną 120 rodzin, 5 programów dotyczyły profilaktyki prozdrowotnej. Ponadto zrealizowano programy, które za cel postawiły pedagogizację rodziców tj. „Przyczyny niepowodzeń szkolnych i sposoby przeciwdziałania”, „Cyberzagrożenia”- odpowiedzialność karna nieletnich, „Uwrażliwienie na potrzeby psychiczne dziecka, uświadomienie w jakich sytuacjach możemy tracić pozytywny kontakt fizyczny i psychiczny z własnym dzieckiem”. W szkole przeprowadzane były także doraźne konsultacje z pedagogiem szkolnym, wychowawcami, nauczycielami uczącymi. Ogólna liczba osób, która wzięła udział w wymienionych programach to 237 osób. Natomiast w Szkole Podstawowej w Wysokiej Kamieńskiej prowadzono wśród rodzin edukację w zakresie prawidłowego wypełniania ról rodzicielskich i promowanie prawidłowego modelu rodziny. Liczba osób 164.
- Zwiększenie dostępu dzieci i młodzieży do alternatywnych form spędzania czasu wolnego oraz rozwijanie sieci i oferty placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży;
1. W Gminie Golczewo działają 3 Placówki Wsparcia Dziennego: w Golczewie, w Wysokiej Kamieńskiej i w Niemicy, które w roku 2023, obejmowały swoją opieką 32 rodziny w których było 50 dzieci. Od stycznia 2021r. do czerwca 2023r. w PWD realizowany był projekt pod nazwą „W rodzinie siła”. Projekt zakładał wszechstronną pomoc rodzinom w kryzysie. Ilość rodzin objętych projektem 11 w tym 22 dzieci. W 2023r. placówki realizowały trzy

programy. Pierwszy pod nazwą AFLATOUN, który miał pomóc dzieciom w wykorzystaniu ich potencjału aby poprzez edukację poznawać świat. Program zakończył się w czerwcu 2023r. Drugi program to część edukacyjna programu Żółty Talerz- Kulczyk Foundation, promujący wśród dzieci zdrowe nawyki odżywiania oraz aktywne spędzanie czasu wolnego. Od października 2023r. w placówkach realizowany jest trzeci program Fundacji PEPCO składający z się z czterech bloków tematycznych-warsztaty kulinarne, artystyczne, przyrodnicze oraz zajęcia sportowe. Cały program mieści się w filozofii Zero Waste. Program ma na celu rozwijanie zainteresowań dzieci. W powyższych programach uczestniczyło 50 dzieci.

Zespół Szkół Publicznych w Golczewie w ramach integracji rodzin i umacnianiu więzi rodzinnych poprzez organizowanie różnorodnych form spędzania czasu wolnego z dziećmi, przeprowadził 14 różnorodnych imprez, festynów i spotkań okolicznościowych.

Natomiast Szkoła Podstawowa w Wysokiej Kamieńskiej przeprowadziła 25 programów i projektów w których uczestniczyło 82 osoby.

Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Golczewie zrealizował 50 różnorodnych programów i projektów na rzecz rodziny i dziecka, w których udział wzięło łącznie 5207 osób.

- Zapewnienie rodzinom szerszego dostępu do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego, w tym rodzinnego, psychologicznego, pedagogicznego i prawnego.

Na terenie Gminy Golczewo działa punkt Terapeutyczny z którego w 2023 roku korzystało 29 osób, a z punktu psychologicznego 40 osób. GKRPA pracowała z 21 osobami. Ośrodek Zdrowia w Golczewie przeprowadził 9 programów profilaktyki prozdrowotnej w których udział wzięło 177 osób.

- Rozwijanie systemu ulg skierowanych do rodzin z dziećmi z tym również wielodzietnych; W 2023roku, zostało złożonych 69 wniosków o wydanie Karty Dużej Rodziny, 13 wniosków o wydanie Zachodniopomorskiej Karty Seniora i 4 wnioski o wydanie Zachodniopomorskiej Karty Rodziny.

2) Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny

Realizacja:

- Zapewnienie pomocy materialnej rodzinom wymagającym wsparcia; Ośrodek Pomocy Społecznej w Golczewie pomaga 106 rodzinom, w których są 231 osób.
- Zapewnienie dzieciom i młodzieży posiłków w szkołach i przedszkolach; W ramach programu „Posiłek w domu i szkole” zapewniono dożywianie 36 dzieciom.
- Zapewnienie pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie, w tym bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy; założono 10 Niebieskich Kart.

- Pomoc w wyposażeniu dzieci i młodzieży w podręczniki, artykuły szkolne, pomoce naukowe. Odzież i obuwie sportowe oraz dofinansowanie do dojazdów do szkół (stypendia i zasiłki szkolne);

W gminie Golczewo liczba uczniów korzystających ze stypendium szkolnego wynosi 15.

W Szkole w Golczewie liczba uczniów wyposażonych w podręczniki szkolne to 316, liczba uczniów korzystających z dojazdów do szkoły 142, szkoły specjalnej- OREW to 2 osoby. Natomiast Szkoła Podstawowa w Wysokiej Kamieńskiej jako liczbę uczniów wyposażonych w podręczniki szkolne wykazała 71 osób, a liczbę uczniów korzystających z dojazdów do szkoły 36 osób.

3) Zapewnienie niezbędnych zasobów ludzkich, organizacyjnych i finansowych w budowaniu i utrzymaniu systemu wspierania rodziny

Realizacja:

- Zapewnienie rodzinom dostępności do konsultacji poradnictwa specjalistycznego, (psychologicznego, prawnego, terapeutycznego);

Na terenie Gminy Golczewo, działa Punkt Terapeutyczny z którego usług korzysta 29 osoby, a z punktu Psychologicznego 40 osób.

GKRPA pracowała z 21 osobami.

- Podejmowanie działań prowadzących do odbudowy więzi rodzinnych oraz do powrotu dzieci do rodzin biologicznych;

Poprzez brak możliwości zapewnienia dzieciom odpowiednich warunków bytowych i wychowawczych żadne z dzieci nie powróciło do rodziny biologicznej.

- Udzielenie rodzinom pomocy w formie wsparcia asystenta rodziny i prowadzeniu monitoringu sytuacji dziecka po zakończeniu współpracy z asystentem;

W 2023 roku, 9 rodzin było objętych wsparciem asystenta rodziny. W 2 rodzinach zakończono współpracę z uwagi na osiągnięcie założonych celów w planie pracy z rodziną i możliwość podjęcia samodzielnego funkcjonowania przez rodzinę.

4) Tworzenie warunków do wykonywania zadań gminy w obszarze wspierania rodziny

Realizacja:

- Działania wspierające realizację zadań wynikających z Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie; Realizacja odbywa się poprzez działania profilaktyczne, rozmowy z dziećmi i rodzicami w Zespole Szkół Publicznych w Golczewie i Szkole Podstawowej w Wysokiej Kamieńskiej, przeprowadzanie zajęć i pogadanek w radach sołeckich, Ochotniczej Straży Pożarnej, klubach sportowych i Gminnym Ośrodku Kultury i Sportu w Golczewie.

- Działania wspierające realizację zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii;
Realizacja odbywa się poprzez motywowanie osób uzależnionych do podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego, prowadzenie rozmów i nakłanianie do podjęcia leczenia przez osoby uzależnione, kierowanie do sądu wniosków o poddanie obowiązkowi leczenia odwykowego osób uzależnionych, wsparcie policji w prowadzeniu wspólnych zadań, finansowanie kosztów świetlicy Towarzystwa Przyjaciół Dzieci, w której prowadzone są zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i rodzin z problemami uzależnień od alkoholu i narkotyków, współudział w organizowaniu programów profilaktycznych w szkołach, wsparcie finansowe i organizacyjne, organizacji pozarządowych zajmujących się problematyką alkoholową, narkomanią i przemocą.

5) Udzielanie wsparcia i pomocy rodzinie przeżywającej kryzys

Realizacja:

- Zabezpieczenie środków finansowych na utrzymanie dzieci z terenu gminy Golczewo w pieczy zastępczej;
Z terenu gminy Golczewo jedenaścioro dzieci jest umieszczonych w pieczy zastępczej. Kwota jaką Gmina Golczewo w 2023r. przeznaczyła na utrzymanie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej to 106.909,47 zł
- Podnoszenie kwalifikacji asystentów rodziny, pracowników socjalnych i innych pracowników lokalnego systemu wsparcia;
Asystent rodziny oraz pracownicy socjalni regularnie biorą udział w szkoleniach o różnorodnej tematyce.
- Podejmowanie innych zadań wynikających z zidentyfikowanych potrzeb społecznych mieszkańców gminy Golczewo;
Gmina Golczewo bierze udział w programie o nazwie „Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027” realizowanym przez organizację katolicką Caritas, współpracuje z Towarzystwem Przyjaciół Dzieci oraz innymi organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie Gminy Golczewo.

Podsumowując wykonanie poszczególnych działań stwierdzić możemy, że w znaczącym stopniu osiągnięto wyznaczone cele. Gmina Golczewo wychodząc naprzeciw potrzebą jej mieszkańców, jest w trakcie realizacji otwarcia Żłobka miejskiego, który swoje oddziały będzie mieścił w budynku przy szkole podstawowej w Golczewie. Natomiast w Wysokiej Kamieńskiej na mocy podpisanej umowy pomiędzy Gminą Golczewo a Towarzystwem Przyjaciół Dzieci z siedzibą w Szczecinie, powstanie niepubliczne przedszkole dla 25 dzieci, mieszczące się w budynku Świetlicy wiejskiej i świetlicy PWD. Część miejsc przedszkolnych przeznaczona będzie dla dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz prowadzony będzie specjalny program dla dzieci ukraińskich. Z uwagi na rosnącą ilość problemów natury psychologicznej u dzieci przejawiającej się w różnorodny sposób warto byłoby pomyśleć nad zatrudnieniem psychologa dziecięcego w placówkach oświatowych w gminie Golczewo. Większość działań założonych w programie realizowana jest przez placówki oświatowe, pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Golczewie czy pracowników Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu.

KIEROWNIK
OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
w Golczewie

mgr Ewelina Katowicz

